

Mødet den 13. April 1905.

Fraværende var: Formanden, Marthin Hansen, Harald Jensen, Magnus Nielsen, Thomsen og Vestesen.

(J. Nr. 221—1904). Der afholdtes af Raadets valgte Medlemmer et Møde til Behandling af det fra vedkommende Udvalg foreliggende Forslag til **Decision af Kommunens Regnskaber** for Tiden fra 1. Januar 1903 til 31. Marts 1904 med Undtagelse af de allerede deciderede Poster.

Bankdirektør Nørgaard valgtes til Leder af Mødet.

Schourup ønskede i Anledning af den af de kritiske Revisorer udtalte Kritik af Regnskabet for Gas- og Elektricitetsværket at fremkomme med nogle Bemærkninger til Imødegaaelse af denne. Naar der saaledes var anket over, at man, uagtet det efter Vedtagelsen af Bevillingen til en Udvidelse af Værket var udtalt Ønsket om, at Udvalget vilde være saa sparsommeligt som muligt, havde undladt at afkræve Allgemeine Electricitäts Gesellschaft en dette ifalden Konventionalbøde, maatte han hertil sige, at Bøden for det første var eftergivet Selskabet af Byraadet, men dernæst var det hverken fair eller Koutume at forlange en saadan Bøde betalt, naar Vedkommende — som i det foreliggende — havde bestræbt sig for at levere sin Præstation i rette Tid, og havde præsteret et Arbejde, man var tilfreds med. Der vilde dog ikke have

været nogen Mening i at oppebære et Beløb af c. 3000 Kr. fra Firmaet i dette Tilfælde. — Det Beløb paa 484 Kr. 70 Øre, der var anvendt til et Rejsegilde, og som var faldet Revisorerne saa stærkt for Brystet, kunde absolut ikke give Anledning til nogen Anke, naar man tog i Betragtning, at der havde været 130 Deltagere i Gildet, og det havde drejet sig om et Byggeforetagende til c. 600,000 Kr. — At Have-Anlægget ved Elektricitetsværket havde været forholdsvis dyrt, skulde han villig indrømme, men Udvalget havde i Anledning af de stadig tilbagevendende Anmodninger fra forskellige Gartnere om ikke at benytte én og samme Gartner til Kommunens Arbejder, overladt det nævnte Anlæg til en af de Gartnere, der havde været ivrigst til at beklage sig; det var dog næppe sandsynligt, at man oftere henvendte sig til ham. — Naar der var anvendt et Beløb til Tilvejebringelse af Fotografier fra Værkerne, var dette sket i Anledning af den hygiejniske Kongres i København i 1903, i hvilken man deltog efter Byraadets Beslutning. — At der var anskaffet en Guldfyldepen til Bestyreren, for at han, naar han færdedes ude omkring ved Værkerne, stadig kunde have Skrivemateriel ved Haanden, var vel endelig heller ikke saa urimelig en Udgift. — Saa var der et Beløb af 68 Kr. 10 Øre, som var anvendt paa Hotel »Royal«, og som Revisorerne havde fundet Anledning til at fremdrage. Det var rigtigt, at Udvalget havde anvendt dette Beløb paa Hotellet, og dermed hang det saaledes sammen. Det havde ved tidligere Byggeforetagender derude vist sig, at det, naar man skulde have teknisk Assistance, blev meget dyrt for Kommunen, og ved en given Lejlighed fik man ved velvillig Bistand af Bestyrer Irminger ved Østre Gasværk i København alle de Oplysninger og Anvisninger, som man ellers i dyre Domme havde maatte betale for. Da nu Hr. Irminger efter det paa-gældende Arbejdes Afslutning udtalte Ønsket om at se

Værket, fandt Udvalget, at det ikke vilde være urimeligt, om man viste ham en Venlighed som Tak for hans Ulejlighed, og derfor havde man inviteret ham til en Middag paa Hotellet. Taleren var ellers ikke bange for at afholde Repræsentationsudgifter af sin egen Lomme, men i dette Tilfælde havde han dog ikke fundet Anledning hertil. — Naar Revisorerne havde gjort Bemærkning i Anledning af et Beløb paa 20 Kr., der var anvendt til en Tegning til en Lysekrone i Udvalgsværelset, skulde han oplyse, at den ommeldte Krone var udført af Værkets egne Arbejdere, og bortset fra det nævnte Beløb intet havde kostet Kommunen, udover hvad man havde givet for Materialierne til den. Bestyreren havde iøvrigt bestilt Tegningen paa egen Haand, da han vilde overraske Udvalget, og det kunde gjerne være, at Taleren, hvis han var blevet spurgt, ikke havde givet sit Samtykke dertil. Nogen særlig Flothed kunde det vel næppe kaldes.

Revisorerne havde endelig gjort opmærksom paa, at den for Regnskabet anvendte Form forsaavidt var mindre heldig, som det ikke gav tilstrækkelig Klarhed over Kommunens vidtforgrene Virksomheder, og havde henstillet, at der fremtidig som Anmærkning paa Foden af de større Konti anførtes, hvorledes Resultatet vilde være blevet, naar Renter, Afskrivning m. m. var taget med i Betragtning. Dette var noget, Taleren for flere Aar siden havde gjort gældende, og han kunde paa dette Punkt slutte sig til Revisorerne. I de sidste Aar havde man for Gas- og Elektricitetsværkets Vedkommende ved Siden af det sædvanlige Regnskab ladet lave en mere købmandsmæssig Opgørelse, og den for det sidste Aar opstillede skulde senere blive Byraadet forelagt.

Filtenborg fremhævede, at der ved Revisionen af det foreliggende Regnskab jo ikke havde været noget særligt at bemærke; det var kun glædeligt, at der havde været Lejlighed til færre Antegnelser end sæd-

vanligt. Det var første Gang i flere Aar, at de kritiske Revisorer lod høre fra sig, og det var efter hans Mening kun rart at kunne konstatere, at de saa Regnskabet nøje efter. De fleste af deres Bemærkninger kunde for Resten have været undgaaede, saafremt de paagældende Regninger havde indeholdt de fornødne Oplysninger. Det vilde iøvrigt som ogsaa af Revisorerne fremhævet været ønskeligt, om der kunde være fuld Overensstemmelse mellem det i Beretningen om Gasværket om Gaskulforbruget anførte og Regnskabet i saa Henseende. I det Udvalget tiltraadte Revisorernes Henstilling om, at der fremtidig i Regnskabet optoges en Bemærkning om Forrentning og Amortisation af de i de kommunale Foretagender anbragte Kapitaler, foreslog det, at de gjorde Antegnelser efter de fremkomne Oplysninger toges til Efterretning.

Schourup kunde ikke erkende Nødvendigheden af, at Regningerne burde specificeres yderligere, end Tilfældet var. Revisorerne kunde sammesteds, hvor de afhentede Regnskabet, have faaet alle de Oplysninger, de behøvede, og kunde faktisk have sparet alle deres Antegnelser. En nøjagtig daglig Afvejning af hver Smule Kul, der forbrugtes, kunde ikke foretages uden betydelig Bekostning, hvad man maatte kunne forstaa, naar man hørte, at der brugtes c. 14,000 Tons aarlig.

Jacob Jensen betragtede det som et glædeligt Faktum, at de kritiske Revisorer gennemgik Regnskabet saa grundigt, som aabenbart Tilfældet var. Det var iøvrigt jo nærmest kun Forespørgsler eller Henstillinger, de havde gjort, og disse kunde oven i Købet delvis være sparede, saafremt Revisorerne havde faaet Byraadets Forhandlinger, efterhaanden som de udkom, saaledes at de havde været bekendt med, hvad der var passeret i Raadet*.) Naar Schourup havde udtalt,

*) »Byraadsforhandlingerne« for det paagældende Regnskabsaar har været tilstillet Revisorerne forinden Revisionens Foretagelse.

at det ikke var fair eller Koutume at forlange betingede Konventionalbøder erlagte, maatte han tage Afstand fra en saadan Udtalelse. Vilde man hævde denne Opfattelse, var det jo ganske hensigtsløst ved Entreprisekontrakt at fastsætte Bøder for det Tilfælde, at vedkommende Arbejde blev for sent færdigt; de paagældende Entreprenører kunde i hvert Tilfælde tage det med stor Sindsro, naar de paa Forhaand kunde være sikre paa, at saadanne Bøder ikke vilde blive afkrævede dem. Noget ganske andet var, at man overfor det nævnte Firma paa Grund af de foreliggende særlige Omstændigheder, idet der vist var indrømmet temmelig kort Leveringsfrist, og Firmaet havde arbejdet godt, havde kunnet give Afkald paa den Bøde, som det efter dets Kontrakt var pligtigt at betale. — At Udgifterne til Rejsegildet var fremdraget, skyldtes sikkert kun den Omstændighed, at de var opført under flere Poster. — Man kunde næppe bebrejde Udvalget, at Have-Anlægget ved Elektricitetsværket var blevet saa dyrt, men det burde mane de øvrige Udvalg til at se sig godt for, naar de skulde have lignende Arbejder udført. — Det kunde jo ikke nægtes, at de af Revisorerne omtalte Arkitekthonorarer var meget store, men Arkitekterne forlangte nu for Tiden en meget høj Betaling for deres Arbejde, og man havde utvivlsomt ikke kunnet faa det billigere. — Han følte sig overbevist om, at Revisorerne med deres Bemærkninger kun havde villet henlede den almindelige Opmærksomhed paa de fremdragne Punkter og sikkert var tilfreds med de fremkomne Oplysninger. Han skulde foreslaa, at man tog Bemærkningerne til Efterretning.

Nørgaard kunde meddele, at der var draget Omsorg for, at Revisorerne for Fremtiden fik Referatet af Byraadets Forhandlinger samtidig med, at det omdeltes til Raadets Medlemmer.

L a u r s e n var overbevist om, at det, hvis det kunde lade sig gøre, vilde være af Betydning i Regnskaberne for de større kommunale Foretagender at faa Oplysning om Forrentning og Amortisation af de til disse anvendte Kapitaler. Skoleudvalget havde iøvrigt i de sidste Aar indenfor sit Omraade i sine Opgørelser optaget en kort Bemærkning om Forrentningen af Skolebygningernes Anlægssummer.

S c h o u r u p skulde til sin Udtalelse om Kommunes Brug af sin Ret til at kræve Konventionalbøder betalt føje den Bemærkning, som han da glemte, at han havde forudsat, at der ikke ved Forsinkelsen var paaført Kommunen noget Tab; forsaavidt det nemlig var Tilfældet, fandt han det fuldstændig i sin Orden, at man indkvrævede den betingede Bøde.

De paagældende Konti decideredes i Overensstemmelse med Udvalgets Indstilling.

Umiddelbart derefter afholdtes Møde til Behandling af nedennævnte Sager under Ledelse af Bankdirektør Nørgaard i Henhold til Amtets Konstitution af 1. d. M.

Til Efterretning forelaa følgende Sager:

1. (J. Nr. 185—1904). Anvisning af 2. Rate 6447 Kr. 10 Øre af **Statstilskudet til Kommunen** i Henhold til Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903.
2. (J. Nr. 5⁶—1903). Samtykke fra Indenrigsministeriet til Anskaffelse af et **Dampkogeapparat til Artillerikasernen** saaledes, at den dertil medgaaende Udgift tillægges Kasernens Tilblivelsesværdi og forrentes som denne.
2. (J. Nr. 81—1904). Der forelaa Skrivelse fra Indenrigsministeriet vedrørende Udkastet til Vedtægt for Paaligning af **kommunal Ejendomsskyld**.

Nørgaard beklagede, at Ejendomsskylden efter Ministeriets Skrivelse blev noget mindre end paaregnet, idet Land- og Ligningskatten efter dettes Mening ikke burde medregnes ved Udregningen af de i Vedtægtens § 2 nævnte Skatter, der indtil 1. Juli 1904 er svaret af faste Ejendomme i Købstaden til Staten. Det kunde vel heller ikke nægtes, at den ommeldte Skat ikke længere kunde siges egentlig at hvile paa de faste Ejendomme, men lignedes paa samtlige Kommunens Skatteborgere. De øvrige af Ministeriet til Udkastet gjorte Bemærkninger var nærmest redaktionelle. Der var næppe andet at gøre end at ændre Vedtægten i Overensstemmelse med Ministeriets Skrivelse.

Udkastet vil være at ændre overensstemmende med Ministeriets Bemærkninger.

4. (J. Nr. 23¹⁷—1904. Til Efterretning forelaa Beretning om **Havnens Drift i 1904.**
5. (J. Nr. 356—1904)- Der forelaa Indstilling fra Marselisborgudvalget om Anlæg af en **Gangsti langs Strandvejens vestre Side** fra Holmevejen til Sømærketræerne.

Johan Pedersen anbefalede at følge Udvalgets Indstilling. Efterat den saakaldte Villavej var blevet færdig, og den paabegyndte Sidevej fra denne til Strandvejen ved Sømærketræerne nærmede sig sin Fuldendelse, vilde det formentlig være heldigt at faa en god Gangsti langs Strandvejen til den sidst omtalte Vej. Udgiften ved Anlægget af Gangstien, der vilde blive c. 1529 Kr., foresloges opført paa Kontoen for Gadeanlæg paa Marselisborg.

Jacob Jensen kunde nok gaa med til den foreslaaede Sti, men han fandt ikke, at Udgiften til den burde afholdes af Marselisborg Kontoen. Gangstien blev jo ikke saa meget anlagt af Hensyn til Udnyttelsen af Grundene langs denne som til Gavn og Glæde for alle Byens Borgere, og det var derfor rimeligt, at Udgiften kom til et hvile paa samtlige Skatteborgere. Der var ogsaa allerede anlagt saa mange Veje ude i Marselisborg Skovene alene af Hensyn til Borgerenes Bekvemmelighed, til hvilke Bekostningen var afholdt af Marselisborg Kontoen.

Johan Pedersen maatte indrømme at det i og for sig kunde være Udvalget lige meget, hvorfra man tog Pengene til Gangstien, naar det bare fik dem, men da Stien dog ogsaa maatte siges at have Betydning for Udnyttelsen af Grundene,

idet der var en Række Grunde langs Strandvejen, man næppe kunde sælge, forinden man fik ordentlig Adgang til dem, forekom det ham dog, at det var rigtigst at følge Udvalgets Forslag ogsaa med Hensyn til, paa hvilken Konto Udgiften til Anlægget af Stien skulde opføres. Overfor den sidste Taler skulde han bemærke, at Udgifterne til Vejene i Marselisborgskovene, der ganske vist var anlagt af Hensyn til alle Byens Borgere, ikke var afholdt paa Kontoen for Gadeanlæg paa Marselisborg, men af Marselisborg Godsets Drift.

Nørgaard ansaa det ligeledes for rigtigst at tiltræde Udvalgets Indstilling ogsaa med Hensyn til det særlig fremdragne Punkt af denne. Han vidste iøvrigt ikke, hvorfra man skulde faa Pentil den projekterede Gangsti, hvis man ikke vilde tage dem paa den af Udvalget foreslaaede Konto.

Jacob Jensen henviste til, at der allerede var solgt enkelte Grunde langs Strandvejen, hvor den foreslaaede Gangsti skulde anlægges, saa den var vel ikke aldeles nødvendig af Hensyn til Udnyttelsen af Grundene derude. Naar Skovvejenes Anlæg var opført paa Kontoen for Marselisborg Godsets Drift, bevirkede dette, at Gaarden gav saa meget mindre Indtægt, og kom saaledes Administrationen af Marselisborg Grundene til Skade. Det var disse Forhold Taleren havde ønsket at henlede Opmærksomheden paa; der var i de sidste Tider gjort saa meget for at forbedre Vejene derude til Behagelighed for Byens Beboere, medens man fra visse Sider gjerne vilde gøre den Opfattelse gældende, at Marselisborgkvarteret begunstigedes paa den øvrige Bys Bekostning. Han ønskede iøvrigt ikke at stille noget særligt Forslag i den af ham antydede Retning.

Johan Pedersen var ganske enig med den foregaaende Taler forsaavidt angik dennes Bemærkninger om Vejene i Marselisborg Skove. Der var anvendt 3 à 4000 Kr. til disse hvert Aar i den senere Tid, og denne Udgift var med Vilje anbragt paa et saa fremtrædende Punkt i Regnskabets som muligt.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

6. (J. Nr. 329—1904). Til 2. Behandling forelaa den i forrige Møde fra Brolægningsudvalget fremkomne Indstilling om at bevilge et Beløb af 900 Kr. til Istandsættelse af **Markvejen fra Randers Landevej til nordre Renovationsplads.**

Lotttrup forudsatte, at Vedligeholdelsen af den ommeldte Vej herefter overgik til Brolægningsudvalget.

Nørgaard fandt, at dette Spørgsmaal, der jo ikke for Øjeblikket forelaa til Afgørelse, altid senere kunde gøres til Genstand for Overvejelse.

Det foreslaaede Beløb bevilgedes.

7. (J. Nr. 349—1904). Det fra forrige Møde udsatte Andragende fra fhv. Direktør N. P. Rasmussen om **Tilbagebetaling af en til Kæmnerkassen erlagt Bøde** forelaa paany til Behandling.

Johan Pedersen maatte give Andrageren Medhold i, at man ikke — som sket — burde have ladet den ikendte Bøde opkræve, da Sagen var under Appel, og da Bøden nu ved Overrettens Dom var bortfaldet, vilde det efter hans Mening være mest korrekt at tilbagebetale Beløbet straks og ikke at afvente Appelfristens Udløb.

Nørgaard kunde for sit Vedkommende slutte sig til Tanken om at imødekomme Andragerens Ønske om Bødens Tilbagebetaling.

Andragendet bevilgedes.

8. (J. Nr. 37—1905). Til Efterretning forelaa Indberetning om **Tilsynet med Plejebørn i 1904.**

Beretningen indsendes til Ministeriet.

9. (J. Nr. 12²⁴—1904). Fra Amtet forelaa en Skrivelse, hvorefter der ikke fandtes Anledning til at foretage videre betræffende den af N. Andersen, Kroghsgade 8 indsendte Besværing over den ham tilstaaede **Alderdomsunderstøttelse.**

Sabroe skulde i Anledning af den foreliggende Sag henpege paa, at Andrageren straks efterat der ved hans Ankomst hertil Byen var bevilget ham Alderdomsunderstøttelse, formodentlig vejledet af en daarlig Raadgiver. havde klaget direkte til Amtet i Stedet for at henvende sig til Udvalget. Havde han gjort dette var det ikke udelukket, at han havde faaet en højere Understøttelse, idet den, han oppebar, i og for sig var lille nok, og han og hans Kone var gamle og svage Folk.

Laursen var af den Anskuelse. at der dog burde gaa en passende Tid efter Ankomsten hertil, inden man forhøjede Understøttelsen til de vedkommende, da man ellers udsatte sig for en stærkere Tilflytning end ønskelig af Folk, der oppebar saadan Understøttelse.

Nørgaard havde ogsaa Indtrykket af, at det var af samme Hensyn som af den foregaaende Taler berørt, at Byraadet, da Sagen i sidste Møde forelaa til Erklæring, ikke havde ment, at den Paagældendes Understøttelse burde forhøjes. Forholdet var iøvrigt vist ogsaa dette, at Andragerens Kone dog var i Stand til at fortjene noget.

Sabroe maatte hævde, at selv om man som Regel ikke straks gav de her til Byen flyttende Understøttede større Understøttelse end den, de oppebar i deres tidligere Opholdskommune, kunde

man ikke aldeles konsekvent gennemføre dette Princip, da det jo dog ikke var Meningen at genindføre et Slags Stavnsbaand for de Alderdomsunderstøttede. Naturligvis kunde man vanskelig straks ved Tilflytning skaffe sig fuld Klarhed med Hensyn til Vedkommendes Trang, men man maatte jo erindre, at da det var dyrere at leve her i Byen end i en Landkommune, betød en noget højere Understøttelse her end den, de havde oppebaaret før Tilflytningen, ikke en Forbedring af deres Vilkaar, men maatte snarere siges at være en Betingelse for at de her kunde leve lige saa godt som tidligere.

Laursen nærede intet Ønske om Indførelsen af noget Slags Stavnsbaand, og han kunde forsaavidt ogsaa være enig med den foregaaende Taler i dennes sidste Bemærkninger, men han troede dog, at en vis Forsigtighed ved Forhøjelsen af de tilflyttedes Understøttelse var nødvendig for at hindre Misbrug.

Sabroe skulde oplyse, at Tilflytning af Alderdomsunderstøttede fra de omliggende Landkommuner kun fandt Sted i meget ringe Omfang, da Understøttelserne i disse efterhaanden var gaaet meget op; derimod kom der en Del fra længere borte liggende Kommuner, hvor Understøttelserne var smaa; som et Sted, hvorfra man forholdsvis fik den største Tilgang af Understøttede, skulde Taleren nævne Samsø, men Sogneraadene paa denne Ø var da ogsaa særlig karrige med Understøttelserne.

10. (J. Nr. 354—1904). Den fra Slagtehusudvalget foreliggende Indstilling om, at der tillægges 1. Assistent paa Slagtehuset **Pensionsret**, tiltraadtes.
11. (J. Nr. 42—1905). Der forelaa Andragende fra en Del Handlende om Forandring af **Politivedtæg-**

tens § 18 saaledes, at dens Bestemmelse om, at Vinduesmarkiser skal være anbragt i en saadan Højde, at deres Underkant er mindst 3½ Alen fra Jorden, ændres derhen, at de kun behøve at være hævede 3 Alen og 3 Tommer over For-
tovet.

Nørgaard bemærkede, at Sagen havde været sendt til Politimesteren til Erklæring; denne havde svaret, at han ganske skulde henstille, hvorvidt der maatte være Anledning til at imødekomme Andragerne, idet han iøvrigt gav Anvisning paa, at de Handlende paa de Tider af Dagen, hvor det gjordes nødigt, ved Hjælp af et Gardin for den nederste Del af deres Butiksvinduer kunde beskytte deres Varer mod Solen.

Jacob Jensen erindrede ikke, om der i Politivedtægten var sat nogen Grænse for, hvor langt Markiser maatte række ud fra Husene. ellers kunde de Handlende, naar de blev nødt til at hæve deres Markiser, jo ved at lade dem række længere ud opnaa tilstrækkelig Beskyttelse for deres i Vinduerne udstillede Varer.

Filtenborg vilde lægge et godt Ord ind for, at man stillede sig saa imødekommende overfor Andragerne som muligt. Det var mange Steder en stor Gene for Købmændene at skulle have deres Markiser saa højt oppe, hvilket medførte, at de ikke kunde beskytte deres Varer tilstrækkeligt. Det var jo heller ingen Ulykke, om de Spaserende et enkelt Sted maatte gaa uden om en Markise.

Mikael Johansen hævdede, at det for mange Handlende, særlig for dem, der havde Butikker i gamle Ejendomme, vilde være ganske unyttigt at have Markiser, naar de skulde flytte disse saa højt op som nu forlanges i Politivedtæg-

ten. Han vilde varmt anbefale, at man imødekom Andragerne og straks bestemte sig til at søge Vedtægten forandret paa dette Punkt i Overensstemmelse med deres Ønske. Hensynet til de Handlende burde dog gaa frem for Hensynet til de Spaserende.

Nørgaard var stemt for at imødekomme Andragerne, men da man i den senere Tid allerede et Par Gange havde søgt Politivedtægten forandret, skulde han foreslaa, at man henstillede til Politimesteren foreløbig forsøgsvis at tillade, at Markiser anbringes i en Højde af 3 Alen og 3 Tommer over Fortovet, og senere ved Løjlighed eventuelt fik Vedtægten ændret i Overensstemmelse hermed.

Nørgaards Forslags tiltraadtes.

